

Secția pentru copii a Bibliotecii Județene Mureș la 53 de ani. Contribuții la istoricul secției.

EMILIA CĂTANĂ
Biblioteca Județeană Mureș

Dezvoltarea bibliotecilor pentru copii și tineret s-a realizat în strânsă legătură cu organizarea și dezvoltarea primelor biblioteci publice.

La începutul secolului al XIX-lea, când are loc rapida dezvoltare industrială din Anglia, Franța și Germania, crește și numărul muncitorilor din orașe. Puținele școli publice nu făceau față numărului tot mai mare de copii. Printre revendicările muncitorilor s-a numărat și dreptul la cultură. În Anglia au propus înființarea de biblioteci și săli de lectură, pentru completarea cunoștințelor, formarea și dezvoltarea gustului de lectură a muncitorilor. Pentru copii, ele urmau să devină un loc de instrucție și educație.

În S.U.A., bibliotecile publice și sălile de lectură pentru copii s-au dezvoltat pentru a grăbi procesul de asimilare a emigranților și pentru a asigura pregătirea corespunzătoare a muncitorilor din întreprinderi.

În țările din nordul Europei, bibliotecile publice s-au dezvoltat datorită inițiativei particulare. Astfel, Norvegia are o veche tradiție a bibliotecilor, prima bibliotecă școlară fiind înființată în 1846. Până în 1907, toate centrele mai populate aveau săli de lectură pentru copii.

La noi în țară, după primul război mondial, Ministerul Educației Naționale publică în 1922 un ***Regulament de instrucțiuni pentru funcționarea bibliotecilor școlare și populare.***

Cercetători ca Lucian Bologa, Eugenia R. Marinescu, Dan Simionescu ș.a., studiază problema lecturii copiilor. Prima bibliotecă pentru copii se înființează în București, în 1937, din inițiativa unor profesori, în strada Uranus. Ministerul Educației prin Casa Școalelor, asigură un fond de carte și

detășează ca bibliotecară pe o absolventă a școlii de arhivistică și paleografie, Zara Ileana.

Una dintre primele lucrări din literatura noastră bibliografică care se ocupă de literatura și bibliotecile pentru copii este lucrarea ei de diplomă, ***Biblioteci pentru copii***, publicată în revista ***Viață și școală***, în anul 1933. Biblioteca are o viață scurtă, de câteva luni, apoi se închide.

După 1946, are loc acțiunea de organizare a bibliotecilor publice și a sălilor de lectură la orașe și sate, odată cu acestea organizându-se și primele secții pentru copii.

În hotărârea Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Române din august 1951, privind măsurile de trebuie luate pentru îmbunătățirea activității bibliotecilor, se prevede înființarea pe lângă bibliotecile regionale și raionale de secții pentru copii și dotarea lor cu fond de carte și mobilier corespunzător. În următorii ani, s-au înființat secții pentru copii, cu fond de carte separat de fondul de carte al bibliotecii pentru adulți, până în anul 1958 funcționând 50 de astfel de secții, cu săli de lectură și serviciu de împrumut.¹

Începuturile Secției pentru copii a Bibliotecii Județene Mureș

Biblioteca centrală regională, actuala Bibliotecă Județeană Mureș, s-a constituit în anul 1913, în clădirea Palatului Culturii, în incinta căruia o aripă a fost consacrată în întregime cărții și lecturii, fiind dotată cu săli de lectură, depozite de cărți și mobilier corespunzător, asigurându-se dezvoltarea ei în perspectivă.²

Prima referire la biblioteca copiilor apare în presă în 1953: „... *În cadrul bibliotecii centrale mai funcționează o bibliotecă pentru copii, situată în Parcul de Cultură și odihnă „Lázár Ödön”... Cele peste 2000 de cărți în limbile română și maghiară sunt răsfoite de mânuțele copiilor, îmbogățindu-și de pe acum cunoștințele literare. Colectivul de organizare al*

¹ Ilie Stanciu, ***Copilul și cartea***, București, Editura de Stat Didactică și Pedagogică, 1958, p. 164-172.

² Dimitrie Poptămaș, Mészáros Iosif, ***Biblioteca Județeană Mureș*** [Ghid], Târgu-Mureș, Biblioteca Județeană Mureș, 1979.

bibliotecii, format din responsabilă Iuliana Kiss și 24 de copii din toate școlile se îngrijește ca micuții cititori să primească cărțile cerute... Biblioteca întrunește un număr de 600 cititori activi. Săptămânal se organizează vizitarea bibliotecii de către o clasă a unei școli... Se organizează sistematic recenzii de cărți în fața copiilor din școli.”³

În perioada 1953-1959, numărul cititorilor fiind în creștere, secția se confruntă cu lipsa de spațiu.

În ziarul *Steaua Roșie*, nr. 69 din 1961, apare articolul *Biblioteca celor mici*: „De curând s-a amenajat la parterul Palatului Cultural una din cele mai frumoase săli pentru bibliotecă, destinată exclusiv copiilor și școlărilor... Având peste 6000 de volume din operele lui Creangă, Arghezi, Méhes György, Sadoveanu, Nagy István, Ispirescu etc. Dispune de un aparat pentru proiecția diafilmelor care se bucură de o mare popularitate în rândul copiilor. Responsabila bibliotecii este Kovács Ana.”⁴

Într-un articol din ziarul local în limba maghiară *Vörös Zászló*, din 16 iulie 1962, găsim o altă referire la secția de copii a bibliotecii: „În anul 1960 biblioteca celor mici s-a mutat în Palatul Culturii. S-au investit 50.000 de lei pentru mobilier specific secției pentru copii. Este apreciată ca una dintre cele mai frumoase secții pentru copii din țară.”⁵

În *Steaua Roșie* din 17 septembrie 1964, un mic articol semnalează că „La biblioteca de copii, peste 2490 cititori au împrumutat 62818 cărți.”⁶

Un an mai târziu, în ianuarie 1965, aflăm din articolul *Sporește numărul cititorilor* că „din primele zile ale anului, secțiile de împrumut cărți ale Bibliotecii regionale din Târgu-Mureș au cunoscut o mare

³ *Din activitatea bibliotecii centrale regionale*, în *Steaua Roșie*, 14 noiembrie 1953, p. 2.

⁴ Atanasie Popa, *Biblioteca celor mici*, în *Steaua Roșie*, nr. 69 (943), 22 martie 1961, p. 2.

⁵ Articol publicat de Mészáros József, în *Vörös Zászló* la 16 iulie 1962.

⁶ *Steaua Roșie*, 17 septembrie 1964.

animație. Secția pentru copii, de asemenea, a înregistrat în acest an 866 de cititori, care au împrumutat 2632 de cărți. Numărul cititorilor înregistrați la această secție în 10 zile din acest an depășește cu peste 150 pe cel din perioada corespunzătoare a anului trecut.”⁷

Presă anilor 1950-1960, reflectă transformările societății în agricultură, construcții, industrie, învățământ (alfabetizarea satelor) și cultura. Între principalii „piloni” ai activității culturale, ca institutele de învățământ superior, teatrele și așezămintele cultural-coregrafice, sunt amintite și bibliotecile cu activitățile lor. Pe lângă articole referitoare la Biblioteca Regională Centrală, sunt foarte multe articole privind activitatea Bibliotecii Raionale Reghin și a bibliotecilor comunale și satești. În acei ani s-au construit multe școli și cămine culturale la sate în care s-au dat spații pentru înființarea de biblioteci și dispensare medicale.

Și orașul Târgu-Mureș se dezvoltă mult, se construiesc noi cartiere (7 Noiembrie, Aleea Carpați) și școli. Din articolul **În graiul cifrelor**, apărut în **Steaua Roșie**, în 5 martie 1965, aflăm că: „În oraș funcționează 6 școli medii, 21 școli generale, 7 școli profesionale și 3 școli tehnice în care învață 20.000 de elevi. În ultimii ani s-au construit 126 săli de clasă.”⁸

Astfel este justificată și creșterea permanentă a numărului de cititori ai bibliotecii și a frecvenței utilizării bibliotecii.

Activitatea secției pentru copii este prezentată și în numărul din 17 septembrie 1965 al ziarului **Steaua Roșie**.

„La Biblioteca de copii din Târgu-Mureș, înzestrată cu 26.000 volume de cărți, s-au organizat 20 de prezentări de titluri din literatura română și universală, expuse în limbile română și maghiară. S-a organizat o întâlnire cu scriitorul Sütő András în sala festivă a liceului Bolyai. În timpul verii s-au organizat expoziții. Serile de joi sunt rezervate vizionării filmelor cu povești. Bibliotecarele au organizat accesul liber la rafturile cu cărți fixând și indicatoare pe teme și pe vârste. Prin această măsură organizatorică,

⁷ Sporește numărul cititorilor, cf. **Steaua Roșie**, 13 ianuarie 1965, p. 1.

⁸ **În graiul cifrelor**, în **Steaua Roșie**, 5 martie 1965, p. 3.

interiorul bibliotecii a primit o altă înfățișare, mai frumoasă și mai atractivă. Numărul cititorilor în primele 8 luni ale anului s-a ridicat la 3085, care au citit 72.512 volume. Activitatea bibliotecii este împiedicată de lipsa spațiului necesar pentru săli de lectură și a unei săli mai spațioase pentru organizarea unor activități de mai mare amploare. Se impune rezolvarea problemei lărgirii spațiului secției de copii.”⁹

Completarea și organizarea fondului de carte

Fondul de carte al secției este enciclopedic, cu acces liber la raft. El a fost dezvoltat continuu de la înființarea secției și până astăzi.

Pe baza procesului verbal nr. 1 încheiat în ziua de 20 decembrie 1951 de către bibliotecarii bibliotecii Centrale Regionale Mureș, în baza căruia s-au verificat inventarele existente în bibliotecă, s-a constatat că din numărul de cărți inventariate în Registrul Inventar, începând din anul 1913, anul înființării bibliotecii, până în anul 1951, literatura pentru copii însuma un total de 2398 volume.

Până în anul 1953, anul desprinderii secției de copii din cadrul general, numărul volumelor de literatură pentru copii a crescut constant.

Data / anul	Număr volume literatură pentru copii
18 decembrie 1951	2398
1 aprilie 1952	2464
1 octombrie 1952	2915
31 decembrie 1952	3201
31 decembrie 1953	3536

Astfel, dacă în 1953 secția avea un fond de carte de 3500 volume, în 1961 ajunge la peste 6000 volume, în 1965 la circa 26.000 volume, iar astăzi are un fond de 50.000 volume. Fondul de carte a crescut cu o medie de 600

⁹ *Biblioteca celor mici*, în *Steaua Roșie*, 17 septembrie 1965, p. 2.

volume pe an. După 1990 s-a înregistrat o scădere în achiziția de carte pentru copii, dar în ultimii ani, media a crescut la aproximativ 800 volume pe an.

Anul	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Număr volume	827	859	758	772	988	694	708

Numărul cititorilor și numărul volumelor împrumutate a crescut în general constant, cu unele mici oscilații, până în anul 1990, când se constată o scădere bruscă, o înjumătățire a cifrelor de până atunci, conform următorului tabel:

Anul	Numărul cititorilor	Numărul publicațiilor împrumutate	Frecvența
1953	259	7958	-
1954	23308	-	-
1955	1529	37958	22340
1956	2207	27099	-
1957	2235	46234	32700
1958	1741	35494	25095
1959	1768	32172	19839
1960	1352	27593	14582
1961	2101	47200	23449
1962	2455	55333	25284
1963	3013	80466	35986
1964	3129	93607	40123
1965	3753	103357	42018
1966	3467	107251	40269
1967	3552	108188	35572
1968	3571	102110	34982
1969	3590	89602	36793

1970	3522	86647	33387
1971	3744	86615	33013
1972	3859	86006	33911
1973	4052	100975	42252
1974	5120	99945	44752
1975	4740	103442	50481
1976	5400	114933	54907
1978	5857	116778	52880
1979	5887	117426	53918
1980	6097	117008	50451
1981	6001	117506	52955
1982	4981	62869	29578
1983	4565	83386	-
1984	5727	107375	42327
1985	5771	110150	-
1986	5810	110225	43547
1987	5872	111878	49494
1988	5911	111334	47001
1989	6005	112588	48022
1990	3532	48073	19291
1991	3440	53881	22188
1992	3776	59243	26128
1993	4001	58498	28602
1994	4554	57617	29216
1995	4684	56750	29322
1996	4695	5504	29385
1997	3307	32854	17659
1998	4910	52530	26535
1999	4781	56720	32584
2000	6487	60740	34516
2001	5298	62109	34815
2004	4202	53599	29113

2005	4118	49636	30370
------	------	-------	-------

Tabelul următor redă numărul de volume, pe domenii, achiziționate în perioada 2000-2005.

An / Domeniu	0	1	2	3	37	39	50 / 54	55 / 59	61	62 / 64
2000	12	4	21	3	5	6	16	28	6	4
2001	10	-	4	-	5	-	48	41	1	3
2002	9	1	2	-	15	2	24	16	-	5
2003	23	6	9	-	18	-	44	31	11	5
2004	56	4	1	6	4	4	58	44	6	2
2005	28	9	7	6	1	1	22	48	-	6

An / Domeniu	65	7 / 77	78 / 79	8	Lit. rom.	Lit. univ.	91	90 / 94	087.5
2000	-	3	12	76	391	241	6	23	-
2001	-	1	3	73	277	266	5	21	-
2002	-	3	25	71	322	311	11	48	17
2003	3	6	2	76	441	295	6	12	6
2004	2	18	19	231	160	35	33	-	-
2005	1	-	9	41	203	285	6	28	7

După cum se observă, cele mai multe volume sunt la domeniul 821.135.1 - Literatura română. Acest domeniu răspunde procesului de învățământ și cerințelor de lectură ale elevilor, la fel ca și domeniul Literaturii universale.

Domenii deficitare în numărul de volume și titluri, comparativ cu cererea cititorilor sunt 1-Filosofie, Psihologie; 91-Geografie; 90/94-Istorie...

Instrumentele de informare în secția pentru copii sunt:

Catalogul alfabetic pe nume de autori și titluri de cărți și Catalogul sistematic, fișierul tematic și cel analitic al lecturilor pentru clasele I-IV și V-VIII.

Activități desfășurate la Secția pentru copii

De la înființarea ei, Secția pentru copii este locul a numeroase manifestări culturale: aniversări și comemorări ale scriitorilor din literatura română și universală (Mihai Eminescu, Ion Creangă, George Topârceanu, Elena Farago, Tudor Arghezi, Hans Christian Andersen ș.a.), lansări de carte pentru copii, șezători literare, întâlniri cu scriitori mureșeni, expoziții de pictură ale cercurilor de pictură de la Palatul Copiilor și de la grădinițe și școli din oraș, serbări cu ocazia sărbătorilor de iarnă, de 1 iunie, de 8 martie etc.

Bibliotecarele secției pentru copii

Anica Mașca s-a născut la 1 august 1954 în Șaulia, județul Mureș. A terminat Liceul Pedagogic Târgu-Mureș - secția învățători, promoția 1969-1974. A lucrat 11 ani ca educatoare, apoi s-a angajat la Biblioteca Județeană, unde de 19 ani lucrează la Secția pentru copii.

În 1989 urmează cursul „Introducere în bazele biblioteconomiei.” În anul 1996 obține gradul I, iar în

anul 2002 i se acordă titlul de „Bibliotecara anului.”

În cadrul secției organizează numeroase manifestări artistice, lansări de carte, matineuri și șezători literare, concursuri literare.

Simó Mária s-a născut la 18 iunie 1944 în Miercurea Ciuc. A absolvit Liceul Teoretic din Miercurea-Ciuc în anul 1962, apoi a urmat școala

Postliceală de specializare în biblioteconomie din București, promoția 1969. Între anii 1964-1965 a lucrat la biblioteca din Corunca. Între anii 1965-1977 a lucrat la biblioteca din Miercurea Ciuc, iar din 1979 până în 2002, când s-a pensionat, la Biblioteca Județeană Mureș.

Emilia Cătană s-a născut la 20 februarie 1961 în Târgu-Mureș. După absolvirea Liceului „Al. Papiu Ilarian” în 1980, urmează cursurile Facultății de Tehnologia Construcțiilor de Mașini în cadrul Universității Brașov. Din 1985 până în 1992 activează ca inginer în domeniul pentru care s-a pregătit, apoi își schimbă orientarea profesională. Lucrează la diferite firme și, în anul 2000, este angajată în urma unui concurs, la Biblioteca Județeană Mureș ca bibliotecar debutant.

În perioada iulie 2001 - mai 2002 urmează cursurile postuniversitare de Biblioteconomie organizate de Ministerul Culturii și Cultelor obținând calificarea de bibliotecar. Lucrează la Secția pentru copii de 6 ani, iar în această perioadă a organizat aniversări de scriitori, concursuri literare, expoziții de pictură. În anul 2005 a urmat cursul postuniversitar de perfecționare „Management de bibliotecă” al Universității de Vest Timișoara, Facultatea de Științe Economice.

Simona Bleahu s-a născut la 4 mai 1965 în Târgu-Mureș. A absolvit liceul la Târgu-Mureș în 1982. Între anii 1982-2003 a lucrat ca tehnician la Întreprinderea IMATEX/CCSITMIU.

Din martie 1993 este angajată a Bibliotecii Județene Mureș, iar din anul 2002 lucrează în Secția pentru copii, perioadă în care a organizat expoziții de pictură, aniversări de scriitori, concursuri pe diferite teme. A urmat cursurile de biblioteconomie organizate de Ministerul Culturii și Cultelor.

Csiki Ramona s-a născut la 26 noiembrie 1967, în Târgu-Mureș. A absolvit liceul în 1986, apoi s-a angajat la S.C. MOBEX S.A. unde a lucrat ca bobinator electromecanic în perioada 1986-2005.

În anul 2003 a urmat cursul și a obținut atestatul de administrator public. La începutul anului 2006, în urma unui concurs, a fost angajată la Biblioteca Județeană Mureș și repartizată la Secția pentru copii. A participat la organizarea unor aniversări de scriitori.

Illyés Claudia - Carolina s-a născut la 6 iunie 1969 la Târgu-Mureș.

A absolvit Liceul Agricol din localitate în anul

1987, specialitatea zootehnist – mecanizator, și a început să lucreze ca zootehnist la C.A.P. Livezeni. A fost angajata mai multor firme în diverse posturi (vânzătoare, secretară - dactilografă).

În anul 2003 a fost angajată prin concurs la Biblioteca Județeană Mureș. A urmat cursurile de biblioteconomie organizate de Ministerul Culturii și Cultelor.

De la înființarea secției pentru copii a bibliotecii, au mai lucrat aici, pentru perioade mai scurte sau mai lungi de timp doamnele: Nagy Aranka, Berki Ibolya, Kiss Iuliana, Kovács Ana, Melinda Lăcătuș, Kiss Judit, Gabriela Frum, Fábíán Irén, Emilia Vidican, Aurica Spinei, Jászberényi Emese, Koffol Katalin, Olimpia Cozma, Laura Aldea, Elena Hodoș, Tereza Mureșan, Angela Fanea Macarie, Kovács Éva, Lázár Karolina, Raduly Erzsébet.

Această lucrare reprezintă o introducere la istoricul secției pentru copii a Bibliotecii Județene Mureș. Presa locală consultată, urmărind începuturile secției, cuprinde doar anii 1953-1965.

**Mureș County Library' s Children Section at the 53rd Anniversary.
Some Aspects Concerning the Development of the Section**

Abstract

The purpose of this paper was to study the beginnings of Children' s Section, reflected in local newspapers between 1953-1965. The foundation of such a section was required by two main factors: the raising number of school-age children, who needed library' s services, and their special need of permanent education.

Nowadays, Children Section represents an important compartment of county library. Its fonds are enriched all the time and totalise about 50.000 bibliographic unities. It is also the host of important cultural events, such as painting exhibitions, contests, literary meetings etc.